

Javul a magyar–román határfolyók vízminősége

Huszedik alkalommal ülésezett a Magyar–Román Vízügyi Bizottság

A magyar-román határfolyók vízminősége javuló tendenciát mutat és döntően jó ökológiai állapotban vannak. Többek között ezt állapították meg a Magyar–Román Vízügyi Bizottság XX. ülésén, amelyet 2009. május 11–13. között Szegeden rendeztek, s melynek házigazdája az Alsó-Tisza vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság volt.

A magyar delegációt *Kóthay László*, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium vízügyi szakállamtitkára vezette, a román küldöttség vezetője *Dan Cărlan*, a bukaresti Környezetvédelmi Minisztérium államtitkára volt.

A háromnapos tanácskozáson a felek megállapították, hogy az elmúlt évben nem történt határon áttérjedő hatással járó, rendkívüli szennyezés a határvizeken, illetve a határ által metszett folyókon. A résztvevők egyeztettek a vizek hullámte-reiben tapasztalt illegális hulladéklerakások megszüntetéséről, illetve a megelőzés lehetőségeiről, ismertették az elmúlt időszakban megvalósult ezirányú akcióikat. A témában az idén márciusban négy ország – Magyarország, Ukrajna, Románia, Szlovákia – részvételével már tárgyaltak.

Egyetértettek abban is, hogy a határon átnyúló uniós források fontos finanszírozási forrásai lehetnek a közös vízgazdálkodásnak is.

Szó esett az európai uniós forrásokhoz kapcsolódó, közös pályázati lehetőségekről és a pénzek hatékony felhasználásának fontosságáról is. Az árvízi és belvízi védekezés hatékonyságának javítása érdekében a két ország további tárgyalásokat folytat.

Nagyszöllösi Nóra felvétele

Cél a védekezést érintő szabályzat harmonizálása, illetve az abban található értelmezések összehangolása.

Az eltelt közel 90 év alatt mindig létezett valamilyen kétoldalú állam-, vagy kormányközi szerződés a vízgazdálkodási együttműködésre. A legújabb, 2004. má-

jus 17. óta hatályos egyezményt 2003. szeptember 15-én írták alá Budapesten.

Az Egyezményben foglaltak teljesítését a Magyar–Román Vízügyi Bizottság koordinálja, mely a két ország kormány-meghatalmazottainak vezetésével végzi munkáját.

KvVM Sajtóiroda

Priváczkíné Hajdu Zsuzsanna felvétele

A Magyar–Román Vízhatalmossági Albizottságnak mozgalmas éve volt a tavalyi

Annak idején tudósítottunk arról, hogy Kóthay László szakállamtítkár, kormány meghatalmazott 2008. április 28-i hatállyal megbízta e sorok íróját a Magyar–Román Vízügyi Bizottság Vízhatalmossági Albizottsága vezetésével. Az albizottság megbízott vezetője Románia részéről dr. Victor Popescu, aki már több éve betölti ezt a megtisztelő tisztséget.

Az albizottság megítélés szerint elég mozgalmas évet tudhat maga mögött, éppen ezért kötelességemnek tartom, hogy minden kedves kollégámat ezen az úton is tájékoztassam arról, a magyar-román viszonylatban jelenleg milyen a helyzet a két országot érintő felszíni vizek vízminőségi kérdéseiben.

Az albizottság munkájában a határvizeket felügyelő, illetve azokon gazdálkodó környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőségek (magyar részről) és környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok (magyar és román részről) szakértői vesznek részt.

A Vízhatalmossági Albizottság évente rendszerint egy ülést tart az adott év III. vagy IV. negyedévében, felváltva az egyik évben magyar, a másik évben román területen. Ezen kívül szükség szerint rendkívüli ülésekre is sor kerül, amelyeken rendszerint egy-egy különösen aktuális kérdés megtárgyalását tűzi ki célul az albizottság. A magyar szakértői csoport mindezeket túl havonta, kéthavonta tart munkamegbeszélést: az albizottság által meghatározott feladatok végrehajtását értékeli, illetve a soron következőket készíti elő.

Melyek azok a területek, amelyekkel az albizottság foglalkozik?

1. A magyar–román határt alkotó, vagy a határt metsző vízfolyásokon rendszeres vízvizsgálatok végzése, az adatok értékelése, a vizek minősítése.

2. Esetleges rendkívüli vízszennyezések, a vízminőségben bekövetkezett kedvezőtlen változások elemzése.

3. A két ország európai uniós tagságából eredően a közös vízgyűjtőket érintő ökológiai, vízminőségi fejlesztések értékelése, projektek előkészítése.

Az említett témakörök mindegyike egyenként is elég összetett, ezért minden elismerésem azoké a kollégáké – magyaroké és románoké egyaránt –, akik már több éve részt vesznek a munkában.

Ezek után néhány gondolat a 2008. évben végzett tevékenységről.

A határvizek kétoldali vizsgálata folyamatosan zajlott az albizottság által 2007-ben jóváhagyott program szerint. Ez a Túr, a Kraszna, a Szamos, a Sebes-Körös, a Fekete-Körös, a Fehér-Körös, valamint a Maros folyókon végzett vizsgálatokat jelentette.

A vízminőségi vizsgálatokat végző laboratóriumok munkájának minősítésére szolgáló ún. interkalibrációs mintavételt a Sebes-Körös folyón román területen a nagyváradi kollégák szervezésében hajtottuk végre. A minták feldolgozása pedig ezt követően a VITUKI Kht. szakmai irányítása és felügyelete mellett zajlott az egyes laboratóriumokban. A laboratóriumok munkatársaiból álló szakértői csoportok a kiértékelő értekezletet román területen tartották.

A Vízhatalmossági Albizottság 2008-ban két ülést tartott. 2008 májusában Balmazújvároson rendkívüli albizottsági ülésen a rendkívüli és el nem kerülhető vízszennyezések esetén követendő szabályzat korszerűsítéséről tárgyaltunk.

Novemberben Románia területén Albac (Fehérvölgy) helységben az albizottság 2008. évi „rendes” ülésén vettünk részt. Erről el lehet mondani, hogy „maratoni” ülés volt, hiszen összesen 12 napirendi pont megvitatását tűztük ki célul. Nem kívánom az összeset tételesen felsorolni, csak az egyes témaköröket említeném:

– kölcsönös tájékoztató a határvizeket érintő, a vizek ökológiai állapotát befolyásoló projektekről;

– a határvizek vízminőség-vizsgálatában részt vevő laboratóriumok tevékenységének értékelése;

– egyes belvízcsatornákon történő vízátvezetés lehetőségének értékelése vízminőségi szempontok szerint;

– a határt alkotó, vagy a határt metsző vízfolyások biológiai mutatóinak kérdésköre a magyar–román együttműködésben;

– a váratlan, veszélyes és el nem kerülhető szennyezések esetén követendő eljárásról szóló szabályzat korszerűsítése;

– a vizek hullámterében az illegális személtelrakások megelőzésének és az esetlegesen meglévő lerakások megszüntetésének kérdése;

Természetesen az említettek között több olyan téma is található, amelyek mondhatni folyamatos munkát biztosítanak az albizottságnak, de jó néhány kérdést megnyugtató módon, mindkét fél megaláztatására le is tudtuk zárni.

Az albizottság munkamódszerét az jel-

lemzi, hogy egy-egy témakör előkészítését és előterjesztését olyan – a két albizottsági vezető által kijelölt – kisebb szakértői csoport végzi, amelyet az adott szűkebb szakterület elismert szakemberei alkotnak. Ebből adódóan vannak olyan témakörök, amelyeket szinte percek alatt le tudunk zárni, természetesen jó néhány esetben viszont ezt hosszas szakmai vita előzi meg.

Az albizottság munkája során végig érezni lehetett azt, hogy annak tagjai a környezet és a víz iránti felelősségtől vezéreltetve dolgoznak és elsősorban a közös érdekeket tartják szem előtt.

Azt, hogy az említett „maratoni” ülést sikeresen le tudtuk zárni, nem kis mértékben köszönhetjük a számunkra biztosított körülményeknek. A vendéglátó Maros Vízügyi Igazgatóság munkatársai ideális feltételeket teremtettek mind a technikai háttér kiépítésével, mind pedig a tárgyalás helyszínének megválasztásával.

A december és a január hónapok „téli szünetet” jelentettek, de 2009. február elején már elkezdtek az idei munka előkészítését. Az albizottság tagjai mindannyian úgy érzik, hogy ez az a szakterület, amelynek naprakész információkkal kell rendelkeznie és folyamatosan „élnie” kell. Ehhez kérjük munkatársaink segítségét és vezetőink felhatalmazását.

Dr. Fekete Endre

Kitüntetés

Szabó Imre környezetvédelmi és vízügyi miniszter a Környezetvédelmi Világnap alkalmából Sági Jánosnak, az Atikóvízig szegedi szakaszmérnökség-vezetőjének Környezetünkért Emlékplakettet adományozott június 5-én a Magyar Természettudományi Múzeumban. Gratulálunk a kitüntetéshez!

2009. június 3–5., Kehidakustány

Országos informatikai és hírközlési értekezéslet

Papp István (Tikövízig) felvétele

Idén is megrendezték az országos informatikai és hírközlési értekezésletet, melyet most a Nyudukövízig szervezett, helyszínéül a Kehidakustányban található gyógy- és élményfürdő hoteljét választották. Az értekezésleten ketten vettünk részt az Atikövízig képviselőjében.

Az első nap megnyitóját a vendéglátók gazdasági igazgatóhelyettese tartotta, bemutatva az igazgatóság munkáját, szervezeti felépítését. Figyelemre méltó módon több milliárd forint értékben valósítottak meg eddig is beruházásokat pályázati erőforrásból és továbbra is hasonló volumenben vannak terveik. Jelentős feladataik vannak a Rába és a Kis-Balaton térségében.

A VKKI osztályvezetője, Rátkai György beszámolt az adatátvitel-beszédátvitel fejlesztésekről, és az ehhez kapcsolódó projektekről. Mint ismeretes, a Központi Közbeszerzési Főigazgatóság pályázatot írt ki központosított közbeszerzés keretében mobiltelefon tárgyában, melyet a 100 előfizetés alatti szervezetek tekintetében a Pannon nyert meg. Az ettől több előfizetéssel rendelkezőknek a három nagy szolgáltató bevonásával önálló közbeszerzési eljárást kell lefolytatni. Ezt az eljárást végigvitte a KVVM, amit ugyan szintén a Pannon nyert meg, de az eljárást megtámadta a Vodafone, így jelenleg nincs érvényben. Mindaddig, amíg nem lesz érvényes a pályázat, maradunk az eddigi szolgáltatónál. Mi is és más szervezetek is jelezték, hogy a pályázók szolgáltatásának minősége (lefedettség, szervízháttér) nincs figyelembe véve, és az esetleges átállás jelentős költséggel jár még akkor is, ha az eredeti szolgáltatónak a közbeszerzés keretében beszerzett készülékeket díjmentesen kell kikölnölni.

Bevezettek (ezzel kapcsolatban nekünk is munkánk volt) egy egységes ágazati címtár, melyben a minisztérium és a hozzá kapcsolódó szervezetek címei elérhetőek úgy, hogy azok alaprendszerei lettek összekapcsolva, tehát esetünkben a saját Lotus Notes címtárunkat kell karbantartani, melyből áttemelik a mi adatainkat a közös címtárba, nem kell egy különálló rendszert naprakészen tartani.

Az EKG (Elektronikus Kormányzati Gerinchálózat – bővebben a köv. oldalon) bevezetésével kapcsolatosan felügyeleti rendszert alakítanak ki, melyben ellenőrzik a rendszer működőképességét és segítenek a hatékony működtetésben.

Jakus György, a VKKI műszaki igazgatója a jelenlegi ágazati informatikai fejlesztési tervet és stratégiát mutatta be. Kiemelten felhívta a figyelmet, hogy az elmúlt 5 évben elmaradtak a korábban – elsősorban VICE forrásokból – kivitelezett fejlesztések. Az így létrejött állapot károsan befolyásolja a nagyprojektek eredményes végrehajtását. Megemlítette, hogy a VIR (Lotus Notes) elemei jelentős karbantartást igényelnek éppúgy, mint a vízrajzi rendszerek. A forrásokat elsősorban a pályázatok jelentik, de javasolják egy egységes vízpénztár bevezetését, melyből finanszírozható lenne az ágazat informatikai fejlesztési igénye is.

Az első nap zárásaként ismét Rátkai György kapott szót, aki elsősorban az EDR (Egységes Digitális Rádió-távközlő – részletebben ld. a következő oldalon) állapotáról számolt be. Az EDR rendszer sok anomáliával terhelt: például a kiíró nem tett különbséget a mobil és kézi lefedettség között, így csak a gépjárműben működő (mobil) készülékek számára biztosított 100 százalékban a lefedettség.

(Folytatás a 4. oldalon)

2009. június 3–5., *Kehidakustány*

Országos informatikai és hírközlési értekezlet

(Folytatás a 3. oldalról)

Tapasztalható a kézi készülékeknél a „térerő hiánya”, amelyet lehet orvosolni átjátszó állomások telepítésével, de ez már nem a szolgáltató költsége. Egyelőre a közcélú hálózatba megoldott csak a telefonhívás, sem az igazgatósági mellékről, sem kívülről az EDR készülékek nem érhetők el. Várhatóan az EKG rendszer kiépülésével ez változni fog, elérhetővé válik a mellékek és az EDR közötti összeköttetés.

A második napon a szerver virtualizációval kapcsolatosan mutatta be tapasztalatait Kiss Richárd (Édukövíz). A nem kritikus szervereket helyezték el ilyen virtuális környezetben, ahol a flexibilis telepíthetőséget, skálázhatóságot használták ki. Fontos tapasztalat volt, hogy az ingyenesen elérhető Citrix termékek jól vizsgáztak náluk. Az előadással kapcsolatban rengeteg kérdés merült fel, amelyek jórészt szakmai természetűek voltak és a téma fontosságát is mutatta a hosszúra nyúlt párbeszéd. A mi környezetünkben a vírusirtó, intranet, térinformatikai, proxy, tartományvezérlő szerverek működéséhez ajánlott felhasználni ezt a rendszert, sajnos, a jelenlegi szervereink közül csak a legújabb képes kiszolgálni ezt az igényt, de már foglalt más célokra.

A nap folytatásában Pászthory Róbert (VKKI) a vízügyi adattárral kapcsolatos helyzetet elemezte. Elkészítették az új eljárásrendet, melyet a közeljövőben rendelnek el. Megrendelték az adatbázisoknak és a hozzákapcsolódó rendszereknek az átvilágítását egy külső vállalkozótól, amit figyelembe véve várhatóan mind a replikációs rendszerben, mind az adatbázis szerkezetében változások lesznek. Nekik is problémáik vannak a forrásokkal, ezért elsősorban az adatbázishoz kapcsolódó egyes rendszerekben, alkalmazásokban tudnak előrelépést felmutatni.

A következő felszólaló Bozó Pál (KVVM Ágazati Informatikai Koordinációs Osztály főosztályvezető-helyettes) volt, aki az aktuális pályázatokról, és pályázati lehetőségekről számolt be. Az elsődleges futó projekt az EKG-hoz való csatlakozást támogató, de mint elmondta a minisztérium olyan mennyiségű pályázatot kezel, hogy a pályázatokkal kapcsolatos feladatait nem tudja ellátni csak saját erőből. Ezért mind a projektmenedzsmentre, mind az RMT készítésre külső céget vesz igénybe, amit szintén közbeszerzetni kell(ett), mely eljárás csak a közelmúltban zárult le. Várhatóan idén sikerül támogatási szerződést kötni és a jövő év elején elindulhat az EKG-hoz való kapcsolódás megvalósítása. Ennek keretében az Atikövízignél kicserélik a szentesi és csongrádi telefonközpontot, valamint a telephelyek közötti (illetve a többi kövzig felé menő) kapcsolat bekerül az EKG-ba. Ez utóbbi azt eredményezi, hogy a jelenleg lassú kövzigan kapcsolatok felgyorsulnak. Véleményem szerint azonban lassul az internetkapcsolat, és nő a külső szolgáltatóktól, szervezetektől való függésünk.

Tervezik az egész szakági adatbázis és hardverkörnyezet fejlesztését célzó projekt benyújtását, mely szintén KEOP forrásból lesz finanszírozható. Felhívta figyelmünket a közeljövőben meghirdetendő EKOP-ra (Elektronikus Közigazgatás Operatív Program), amely segítheti igazgatóságunk infrastruktúra fejlesztését is. A pályázatok készítésénél egyre nagyobb figyelmet kell fordítani a meglévő pályázatokkal való kompatibilitásra, melyet a bírálók különösen figyelni fognak.

Ebéd előtti utolsó felszólalóként a témát Jakus György egészítette ki. Elmondta: a vízüggel kapcsolatos pályázatok több mint 272 milliárdot tesznek ki, ebben ugyan benne vannak elutasított projektek is, de nem tesznek le ezek megvalósításáról sem. Komoly kockázatot jelent, hogy a fenntartásra kevés forrás jut, ame-

lyért kezességet a miniszterek vállalnak, várhatóan ez is fokozni fogja a vízpénztár utáni igényt. Nagy probléma az MNV Zrt. tevékenysége, amely jelentős többletfeladatokat ró a pályázókra és lassítja a folyamatokat. A projekteknél az informatika és hírközlési feladatköre eltérő módon jelentkezik, illetve nem olyan minőségben, mint az építmények, ezért egy ajánlást készítenek, melyet javasolnak figyelembe venni a jövőben.

Ebéd után a Kis-Balatonra kirándultunk, ahol megtekintettük a vízvédelmi rendszert, és a Kis-Balaton Házat, ahol vendégül láttak bennünket vacsorára. A vendéglátók kiválóan vizsgáztak, méltán lehetnek büszkéek a felépített rendszerekre, a lehetőségek példás kihasználására. Csak szurkolni tudok nekik, hogy legyen elég társadalmi támogatottságuk a térségben a távlati terveik megvalósításához és a jelenleginél több forrásuk az üzemeltetésre, fenntartásra.

A harmadik nap egyik nagy témája a térinformatika volt. Szabó Györgyi és Szabó Károly előadásában hallhattuk a VKKI törekvéseit. Jó hír számunkra, hogy további szoftvereket és gépet is terveznek beszerezni az igazgatóságokra is.

A központi szerver infrastruktúra használata csak sávszélességek javulása után lesz kikinálva felénk. (Folyt.: köv. oldalon)

EDR

A kormány még 2005-ben döntött az EDR megvalósításáról, s még ebben az évben lezajlott a közbeszerzési tender, amelynek nyertesével, a Magyar Telekommal az év végéig megszületett a szerződés a megvalósításról. A projekt kivitelezését a vállalatcsoportba tartozó, e speciális célból létrehozott Pro-M ZRT. végezte, de kisebb mértékben részt vett a T-Com és a T-Systems is a beruházásban. A rekordidő alatt kiépített, TETRA technológiájú kommunikációs rendszer négy éve biztosít megbízható, stabil háttérrel a rendőrök, mentők, tűzoltók szolgálatához, a gyorsabb reagálásához, a veszélyhelyzetek elhárításához, az életmentéshez. A megoldás, amely a 20-25 éves analóg rendszert váltja ki, hatékonyabbá teszi a készenléti szervezetek (például mentők, rendőrség, tűzoltóság, katasztrófavédelem, határőrség) belső kommunikációját és a szervek közötti együttműködést. A (digitális) TETRA technológiával folyamatos, gyors, megbízható hang- és adatkommunikáció biztosított még katasztrófavédelemben is. A korábbi analóg hálózat szűk csatornaszámot tett lehetővé, zajos volt, és viszonylag könnyű volt lehallgatni.

EKG

Az Elektronikus Kormányzati Gerinchálózat (EKG) olyan informatikai hálózat, amelynek feladata, hogy a kormányzati és közigazgatási adatbázisokat, hálózatokat és informatikai rendszereket összekapcsolja a vonatkozó kormányrendeletben meghatározott kormányzati körnek, valamint a különböző kormányzati szolgáltatások elérhetőségét biztosítsa a civil szféra számára. A kormányzati hálózat megvalósításának gondolata az európai folyamatokkal összhangban már több programban megfogalmazódott, mielőtt 2000-ben kormányhatározat formájában is testet öltött.

Az EKG infrastruktúrájának megteremtésével válik lehetővé a kormányzati rendszerek elektronizálása és új, hatékony, távolról is elérhető szolgáltatási rendszerek bevezetése, egyúttal az e-kormányzat kialakítása. Ezek a szolgáltatások jelentősen közelítik egymáshoz az igazgatási munkát és a civil szférát, erőteljesen lecsökkentve az ügyintézéshez szükséges időt, nyílttá, átláthatóvá teszik a közszféra munkáját.

2009. június 3–5., Kehidakustány

Országos informatikai és hírközlési értekezlet

(Folytatás a 4. oldalról)

A cél elsősorban a meglévő feladatok és alkalmazások igényeinek kielégítése. Sajnálatos módon a projektek keretében csak nagyon kevés térképi adatbázis kerül(t) beszerzésre, amit jelentősen befolyásol, hogy az egyes állami szervezetek horribilis árakat kérnek az egyébként közpénzen elkészített adatokért.

A zárónap másik nagy témája a Lotus Notes rendszer volt. Az alkalmazásokat készítő Unioffice Rendszerház Kft. ügyvezetője, Jónás Gábor tartott beszámolót. Felhívta a figyelmet a fejlesztés folyamatosságának és a VIR munkabizottságnak a hiányára. A közeljövő feladatának a VIR (Védelmi Információs Rendszer) és VIZIR (Vízgazdálkodási Információs Rendszer) szorosabb együttműködését és az új 8-as Notes verzió bevezetését jelölte meg. Sikeresnek ítélte meg az ügykezelési rendszer frissítését és az egységes címtár bevezetését.

Több mint 60 LN alkalmazással rendelkezünk, de vannak olyanok, amelyeket gyakorlatilag nem használunk. Felhívta a figyelmünket – ahogy több rendszergazda – az oktatás fontosságára, amely szintén növelhetné a rendszerek kihasználtságát mind felhasználói, mind rendszergazdai oldalon.

Jövőre a házigazda a szolnoki kövzig lesz. Ezt a nemes feladatot felváltva egy tiszai és egy dunai kövzig kapja meg, így néhány év múlva az Atikövzig is sorra kerül. A konferencia szak-

mai programjain túl jó alkalom volt arra, hogy személyes beszélgetések során érzékeltessük az informatikáért felelős vezetőkkel a napi gondjainkat. Az értekezlet zárásaként – az utóbbi években – egy ún. Vándor Egeret adunk át, mely gyűjti az információkat (a farka egy pendrive) és emlékezteti az éppen birtoklót a következő megrendezendő értekezlettel kapcsolatos teendőire.

Mint eddig is, most is megtapasztaltuk azt, hogy a kövzigek informatikára költött pénzei jelentős különbséget mutatnak. Köszönhető ez az eltérő pályázati céloknak is, de az alapköltségvetésből is eltérő módon fordítanak erre. Nehéz az igazgatóságunkat konkrét számok nélkül besorolni, de az erős középmezőnyt lassan elhagyni látszik... Sajnos, lefelé. Lemaradásunk elsősorban a szerverek terén látszik, mert a munkaállomásokat és az azokon futó szoftvereket jórészt frissíteni tudtuk a meglévő forrásokból.

A jövő nem túl derűs, nem várható jelentős fejlesztés központi forrásból az EKG csatlakozáson kívül a közeljövőben. Mind a VKKI, mind a KvVM fejlesztései elsősorban a szoftverrendszereket célozzák, ezért saját intézményi forrásunkból a szerverparkunkra kell összpontosítanunk. A munkaállomásokra és a perifériákra pedig az eddigieknél szigorúbban, a felhasználási célt figyelembe véve, lehetőség szerint új forrásokat bevonva kell költen.

Hüese Zsolt

Víz világnapi hajókirándulás

Az előző években már hagyománnyá vált, hogy a Víz világnapi programsorozatunkat a Föld Napjához is kapcsolódó „pecsétgyűjtési akcióval” zárjuk. Ennek során az iskolás osztályok, óvodás csoportok több helyszínen is kérhetnek pecsétet a gyűjtőlapokra.

Az idén már nem csak az Atikövzig Vízügyi Történelmi Emlékelyén, a Szegedi Vízmű Zrt. Szent István téri víztornyában és a Vadasparkban lehetett gyűjtögetni, hanem bekapcsolódott akciónkba a Szege-

di Tudományegyetem Fűvészkertje is. Közel egy hónap állt a csoportok rendelkezésére, hogy legalább egy pecsétet beszeressenek. A több mint 50 beküldött részvételi lap közül április 22-én, a Föld Napján sorsoltuk ki az idei év szerencsés nyertesét, a szegedi Rókusvárosi II. sz. Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény 8. C osztályát.

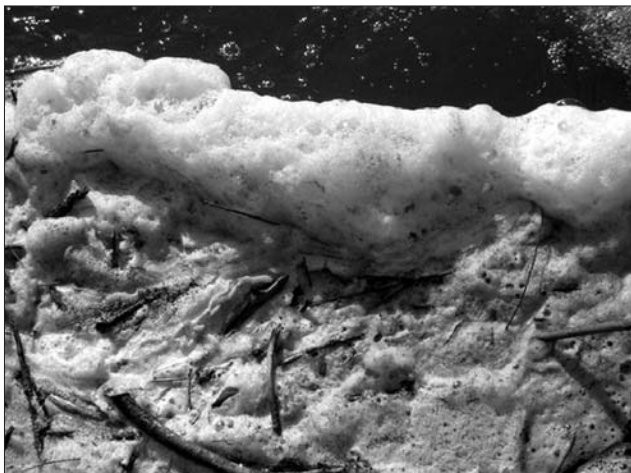
Ők és a Víz világnapi pályázatainkon díjazásban részesült diákok Szeged környéki hajókiránduláson vehettek részt.

Az időjárás ismét kedvezett a lelkes gyerekeknek, akik már alig várták a szegedi hajóállomáson, hogy vízre szállhassanak és élvezzék a Tisza folyó és partjának szépséges látványát.

A gyermekek, valamint a kísérő tanárok és szülők szemmel láthatóan élvezték a hajókázást. Bízunk benne, hogy ezzel a kirándulással maradandó élményt nyújthatunk mindannyiuk számára.

Nagyszöllösi Nóra

(A fotók a szerző felvételei)

Ismerkedjünk az EU vízvédelmi politikájával!

1. rész

2000 szeptemberében közel tíz éves egyeztetés után az Európai Parlament és a Tanács elfogadta a vízügyi keretdirektívát. A Vízügyi Keret Irányelv (VKI) legfontosabb célja a vízi környezet védelme és minőségének javítása, valamint a fenntartható vízfelhasználás elősegítése. Az EU vízügyi politikájának eszköztára új és fontos eszközökkel egészült ki, amelyeknek hazai bevezetése jelenleg is folyik. A megfelelés a csatlakozás követelményeinek és a magyar vízügyi politika közötti összhang megteremtése nem zökkenőmentes folyamat, számos probléma merült fel eddig és merül fel napjainkban is.

Milyen igények hozták létre a Víz Keret Irányelvet, amely alighanem az egyik legbonyolultabb jogszabály, amit az Európai Unió eddig alkotott?

Egy alapigazság, amelyből a szabályozás igénye is fakadt: „A víz nem olaj. Nincs mivel helyettesíteni.” (M. Rosegrant)

Az Európai Közösség (EK, 1957)) megalakulásakor elsődleges célként a világháború utáni instabil gazdasági helyzet megszüntetésére és a meggyengült társadalmi, nemzetek közötti kohézió megerősítésére koncentrált. A környezet védelme és megóvása nem szerepelt az elsődleges célok között, sőt, a környezetvédelem nem állhatott az ipar fellendülésének útjába. Idővel azonban felismerték, hogy a természeti erőforrások korlátlan használata magának a termelés folytonosságának, növekedésének is korlátokat állíthat, s ez a felismerés egy új politika, a környezetvédelmi politika létrehozását eredményezte.

A felismerés (eszmélés) ha nem is túl későn, de semmiképpen nem idejekorán következett be Európában. A víz értékes, pótolhatatlan és életet adó eleme minden élőlénynek, s a víz természeti erőforrásként is értékes. A vízhasznosítás azonban szennyezi a környezetet. Veszélyesnek minősül minden olyan hatás, amely a vízkészletek minőségét vagy mennyiségét befolyásolja, s ezt a két tényezőt nem lehet egymástól elválasztani.

A folyók és tavak az emberi tevékenység által előidézett morfológiai változásoktól is szenvednek: a folyókat szabályozták és kiszélesítették, hogy nagyobb méretű hajók közlekedhessenek rajtuk. Az elárasztott területeket a folyók mentén lecsapolták, hogy az így nyert területeken építő-, illetve ipari és mezőgazdasági tevékenységet lehessen folytatni. A duzzasztógáták villamos áramot termelnek, a töltések pedig az értékeket védik az árvízszel szemben.

Európa felszíni és felszín alatti vizei a népességszám növekedésével, a kommunális és gazdasági szennyezések révén, a kont-

rolátlan ivóvízhasználat és szennyvízkibocsátás, valamint az urbanizáció és a települések gyors, az infrastrukturális fejlesztések ütemét meghaladó területi növekedésének köszönhetően meglehetősen elszennyeződtek.

A károk először a felszíni vizekben váltak érzékelhetővé, majd az élővilág minőségi és mennyiségi romlása lett egyértelmű. Az elmúlt két évszázad környezetromboló tevékenységei következtében mára már nem csak a közvetlen hatások érvényesülnek, hanem – főleg a felszín alatti vízbázisok esetében – számtalan helyen közvetett hatások is kialakultak, mint például a talajvíz drasztikus minőségi romlása és mennyiségi változása.

Ennek eredményeképpen ma ritkaságszámba mennek Európában a természetes folyók érintetlen, part menti területei. Azok a halfajok, amelyek ívaskor a folyók és óceánok között vándoroltak, szinte mind kihaltak. Az EU folyóinak egynegyede olyan mértékben szennyezett, hogy egyáltalán nem, vagy alig alkalmasak élettérnek.

Míg a folyószennyezés látványosabb jelei, mint az elpusztult halak és a víz felszínén úszó hab (ld. felvételeinken), szerencsére ma már ritkán tapasztalhatóak, de az árnyaltabb biológiai hatásokat még nem mutatták ki.

A felszín alatti vizek Európában – úgy tűnik – még rosszabb helyzetben vannak, mint a folyók. Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség felmérése szerint a helyzet kifejezetten aggasztó. Az EU mezőgazdasági területeinek 87 %-a alatt elhelyezkedő felszín alatti vizek literenként több mint 25 mg nitrátot tartalmaznak. A mezőgazdasági terület egynegyede esetén ez az érték az ivóvíznél megengedett 50 mg/literes határérték fölé emelkedett. A helyzet Északnyugat-Európa intenzíven művelt területein a legrosszabb, amelyet súlyosbít a nagymértékű növényvédőszer-használat. A nitrogéntartalmú műtrágyákból és növényvédőszerekből felhasznált mennyiség igen gyorsan növekszik a déli tagállamokban is, bár a rendszerváltás után Magyarországon kissé javult a helyzet.

Az EU ivóvízellátásának kétharmadát a felszín alatti vízkészlet adja. Ezen ivóvízbázisokat nemcsak a szennyező anyagok veszélyeztetik, hanem a nagymértékű vízkitermelés is. Az európai városok 60 %-a használja túlzott mértékben földalatti tartalékait. A nem-fenntartható hasznosítás fő oka a túlzott városi vízhasználat mellett az öntözés és a turizmus. A vízfelhasználási index Dél-Európában 1980 óta nem javult és az öntözött terület nagysága 1985 óta 25 %-kal nőtt.

Bár néhány igen súlyosan szennyezett folyó és tó esetében volt javulás, az európai vizek általános szennyezettségi szintje a nyolcvanas évek óta nem javult jelentősen.

(Folytatás a 7. oldalon)

Ismerkedjünk az EU vízvédelmi politikájával!

(Folytatás a 6. oldalról)

A kisebb felszíni vizeket és a felszín alatti vízkészleteket további állagromlás fenyegeti.

Az európai vízkészletek és vízi ökoszisztémák valódi állapota többnyire még ismeretlen. A monitoring programok végrehajtása jelenleg is folyik. Nincsenek megbízható elemzések a folyók, tavak és árterek ökológiai állapotáról. A VKI első ízben törekszik arra, hogy létrehozzon egy olyan értékelési rendszert, amely megbízható és összevethető állapotjelző adatokkal szolgál minden vízrendszerre, tekintet nélkül arra, hogy melyik európai régióban van.

Egy monitoring rendszer önmagában nem elegendő az európai vízrendszerek védelméhez. Szükségesek azok a végrehajtási utasítások (rendeletek), amelyek a VKI-ben meghatározott célok elérését lehetővé teszik. (Folytatjuk a következő lapszámomban.)

Frank Szabolcs

Wolf Mihály emlékére

*A forgatókönyv
már nem
valósulhatott meg!*

1974 elején alakult meg a Szegedi Vízügyi Sport Egyesület. A 35. ünnepi évforduló forgatókönyve február elején elkészült. Ugyanúgy, mint '74-ben, Wolf Mihály köszöntötte volna a megjelenteket, hiszen ő volt a motorja az akkori megalakulásnak és ő volt a Szegedi Vízügyi SE első elnöke.

Szomorú és tragikus a hír: Wolf Mihály 2009. február 25-én elhunyt.

Wolf Mihály 1964. szeptember 14-én került az Alsó-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatósághoz. Csoportvezető, osztályvezető, főosztályvezető beosztásban dolgozott 1983. január 1-ig.

Ezalatt részt vett az igazgatóság valamennyi árvízvédekezési munkálatában, valamint az új szervezeti felépítésben megalkotandó osztályok létrehozásában is aktív szerepet vállalt.

1983-tól a Csongrád Megyei Tanácsi Építőipari Vállalat Szak- és Szerelőipari Leányvállalat igazgatója, ezt követően a Szegedi Vízművek és Fürdők osztályvezetője, igazgatóhelyettese volt nyugdíjba vonulásáig. A Csongrád Megyei Mérnöki Kamara tagjaként több vezető beosztást is betöltött.

Számtalan miniszteri, állami kitüntetés tulajdonosa. 1981-ben a Maty-éri evezős és kajak-kenu pálya vezető tervezői és kivitelezési feladatai elvégzéséért a Sport Érdemrend bronz fokozatát kapta meg.

2008. június 5-én a Környezetvédelmi Világnap alkalmából Miniszteri Elismerő Oklevélben részesült.

A Szegedi Vízügyi SE alapító tagjának és első elnökének emlékét a sportegyesület tagsága és elnöksége tisztelettel megőrzi.

Kurucz Gyula

Bemutakozik: Lőrinc Erzsébet

Lőrinc Erzsébet, Zsóka vagyok, így ismertek. Meg úgy is, aki szereti, amit csinál. Szeretem a munkát, szeretem a munkám. Bár még csak alig több mint egy éve dolgozom veletek, máris úgy érzem, mintha komoly éveket töltöttem volna köztetek. A Vízyűjtőfejlesztési Osztályon kezdtem. Amikor odakerültem, azt gondolták, egy ciklon csapott közéjük. Szóke Ciklon.

Nincs lehetetlen feladat, sosem vártam meg a munkát, és így sosem vártak rám egy elkésett munka miatt. Ez talán azért van így, mert én nem a közigazgatásban edződtem. Két év óvodapedagógusi hivatás és elhivatottság után egy építőipari kivitelező vállalkozás élére kellett állnom. A feladat gyakran még a férfiak munkabírását is próbára teszi, hát még egy törekeny nőt. Itt tíz év alatt megtanultam, hogy a határozottság és a következetesség mellett az alaposág is éppoly fontos.

Egy idő után – ahogy néztem önmagam – számomra is érdekes volt, hogy a precizitás, a mérnöki pontosság, egy-egy nagyobb beruházás részletekbe menő rendszerének teljes átlátása mennyire egyszerű és mindennapos dolog lett az életemben. Félelmetes volt, de egyben erőt is adott, azt hiszem, ezt nevezik sokan sikernek.

Ha mindezek mellett az ember még gyors is, akkor valóban olyan, mintha egy Szóke Ciklon dolgozna veletek.

Később a pénzügyi területen vezető beosztásban végzett elemző és tanácsadó feladatom megtanított arra, hogy hogyan váljak igazi csapatjátékosná. Itt – az építőiparral ellentétben – már egy csapat közös érdekeit kellett erősítenem. Elemezni a naponta változó helyzeteket, megfelelni a folyamatosan formálódó, de mégis állandó kihívásoknak. Olyan döntéseket hozni, melyek az egész csapatra hatással vannak, jó és rossz értelemben. Komoly felelősség, jelentős kihívással.

Szerettem, de a családomat jobban. Az iskolát éppen elkezdő fiam és férjem tanácsára, támogatásukat magam mögött tudva, olyan munkahelyet kerestem, amely megadja azt a nyugodt, biztos hátteret, amely mellett van időm rájuk is. Rájöttem, hogy ez a legnagyobb kihívás az életben: a szerető család megóvása, istápolása. Azt gondolom, ez egyben a legszebb feladat is egy nő életében.

Csaknem két hónapja erősítem az igazgatóság Pályázati és Beruházási Osztályát. Itt is hamar beleszoktam a csapatba, az új munkaköröm nyújtotta kihívásokba, úgy gondolom, sikeresen beilleszkedtem. Bízom benne, hogy munkabírásommal, kreativitásommal tovább erősítem az osztály csapatmunkáját. Az itt töltött hónapok igazolták, hogy a jókedvvel párosult temperamentumom belefér az egyébként is sokszínű csapat munkarendszerébe.

Mióta az igazgatóságon dolgozom, a napi munka után már valóban a családomé lehetek. Jut idő a sportolásra, a mozgásra. Imádkunk kirándulni, és bolondulunk a történelemért. Családommal katonai járműveket, relikviákat, fegyvereket gyűjtünk, és a korabeli, restaurált – és még ma is működőképes – autókön szívesen bejárjuk a nagy csaták helyszíneit. Mióta veletek dolgozom, teljes az életem, és ez a legnagyobb siker.

Hulladékgyűjtés a vízpartokon

Nagyszöllősi Nóra felvétele

A környezettudatos gondolkodás egyre inkább a hétköznapijaink részévé válik: szelektíven gyűjtjük a szemetet otthon, a munkahelyen, pedagógiai intézményekben, ha tehetjük, a háztartásban energiatakarékos izzókat, eszközöket használunk és arra is figyelünk, hogy ne pazaroljuk az energiát. Fontos, hogy ezt a szemléletet minél többen kövessék, lehetőleg már kisgyermekkortól kezdve.

A környezetvédelem egyik leglátványosabb formája a hulladékgyűjtés a környezetünkben. Különböző szervezetek, intézmények, civilek, alapítványok, iskolák, magánemberek szerveznek ilyen szemétszedő akciókat szerte az országban.

Az ember által okozott efajta környezet-szennyezést megelőzni egyszerűbb és olcsóbb is lenne, de mivel mindig akadnak olyan emberek, akik nem tekintenek úgy a környezetükre, mint az otthonukra, ezért sajnos, mindig szükség van azokra az önkéntesekre, akik ezeket a károkat enyhíteni igyekeznek.

Alapvetően a szemét összeszedése és elszállítása a terület tulajdonosának/kezelő-

jének/bérlőjének feladata. A hullámtéren, főleg lakott települések környezetében, a nyaralóterületeken az érdekeltek által alapított üdülőtársulatok gondoskodnak a köztisztaságról. A Magyar Állam tulajdonában lévő területeket az Alsó-Tisza vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság kezeli. Amennyiben vízfolyások mellett szerveznek bármilyen hulladékgyűjtési akciót, szükséges az Atikövízig hozzájárulása is, amit minden esetben meg is kapnak a kérelmezők. Egy-egy rendezvény esetén az illetékes szakaszmérnökségekkel kell előre egyeztetni, hogy hol és mikor takarítják a partot, szemétyűjtőkonténert igényelnek-e, hova kell gyűjteni a szemetet, hogy a szállítóknak meg tudja közelíteni a helyszínt.

Az Atikövízig működési területén négy szakaszmérnökség van, melyekkel egy-egy akció során egyeztetni kell: Szegeden, Csongrádon, Szentesen és Hódmezővásárhelyen, elérhetőségük a www.atikovi-zig.hu oldalon is megtalálható.

Működési területén az Alsó-Tisza vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazga-

tóság is bekapcsolódik a szemétszedési akciókba. Számos alkalommal keresik meg az igazgatóságot (főként civilek, alapítványok), hogy segítse hulladékgyűjtési tevékenységüket. Az akciókban lehetőség szerint az igazgatóság munkatársai is részt vesznek, s a szűkös anyagi forrás erejéig az igazgatóság is összegyűjti a szemetet a Tisza folyó bizonyos szakaszain.

Legutóbb május 8-án a szegedi Tiszapartot az árvízi emlékműtől a Fokáig takarították meg.

Az igazgatóság szemétszedésre fordítható forrásai rendkívül korlátozottak, ezért üdvözlő és támogat minden ezirányú kezdeményezést, támogatja azokat az önkénteseket, akik fontosnak tartják környezetük megővését. Évek óta jó kapcsolatot ápol az igazgatóság a Szegedi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft.-vel is, melyet évente visszatérő, közös szemétyűjtési akciókat szerveznek. A legtöbb civil megmozgató akció 2008. július 4-én volt a szegedi Tisza-parton, ennek idén a folytatását tervezik.

**Priváczkíné Hajdu Zsuzsanna
Nagyszöllősi Nóra**

Dr. Mosonyi Emil

Budapest, 1910. november 10–Szeged, 2009. április 24.

Mosonyi Emil a vízépítés számos szakterületének, de elsősorban a vízerő-hasznosításnak nemzetközileg elismert szakértője volt. Hosszú élete másfél év híján évszázadot fogott át. Életrajzáról az öt nagyrabecsülő Cambridge-i Nemzetközi Életrajzi Központ információi nyomán adunk összegezést.

Mosonyi Emil a budapesti József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen 1929–1934 közt folytatott tanulmányait általános mérnöki diplomával zárta. 1939-ben a Magyar Mezőgazdasági Akadémia oklevelét szerezte meg, a Budapesti Műszaki Egyetem 1947-ben elfogadta mérnökdoktori értekezését.

A BME, ahol 1934–1936 között tanársegéd volt, 1950-ben nevezte ki magántanár-rá. 1936-ban lépett tervező mérnökként az Országos Öntözésügyi Hivatal szolgálatába. 1942–1948 között a Vízerőügyi Hivatal vezetője. 1948–1964 között több vezető munkakört töltött be az Országos Vízügyi Hivatalban. A Budapesti Műszaki Egyetemen tanszékvezetőként 1952–1957 közt működött.

Mosonyi Emil a Wisconsini Egyetemen (Milwaukee, USA) vendégprofesszor, a Nemzetközi Vízépítési és Környezetvédelmi Mérnöki Intézetben (Delft, Hollandia), s a NORAD Vízerő-hasznosítás tanfolyamán (Trondheim, Norvégia) előadó volt. Ezzel párhuzamosan az ENSZ Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Szervezetének (FAO) megbízott főszakértőjeként működött.

1978-ban tagja volt Tajvanon a szivattyús energiatározók tanácsadó bizottságának, 1979-ben a Duna–Égei tenger víziút kerettervének szakértője, s a Nemzetközi Természetvédelmi Unió görögországi tanácsadója.

Mosonyi Emil Pakisztánban a több vízerő-hasznosítási tervvel foglalkozó Vízerő-tanács elnöke volt, utóbb a Magyar Hidrológiai Társaság tiszteletbeli elnöke, a Magyar Tudományos Akadémia, az Argentínai Tudományos Tanács rendes, a Toulouse-i Tudományok, Ókori és Modern Irodalom Akadémiájának levelező tagja. A Nemzetközi Öntözési és Lecsapolási Bizottságban (ICID) az alelnöki, a szerkesztőbizottságban elnöki tiszteletet töltött be, majd tiszteletbeli alelnök. Örökös tagja továbbá az Amerikai, illetve a Nemzetközi Biográfiai Szö-

vetségnek, tiszteleti tagja számos nemzeti és nemzetközi szervezetnek. A Hajózási Kongresszusok Állandó Nemzetközi Szövetsége (PIANC) is tiszteletbeli tagjai közé választotta.

Mosonyi professzort az 1995-ben alapított Nemzetközi Vízerőszövetség (IHA) két évre (1995–1997) első elnökévé választotta.

Mosonyi Emil könyvei és cikkei több nyelven is megjelentek. Fő műve, a Vízerő-hasznosítás magyar, német, angol, legutóbb kínai nyelven jelent meg. Több mint 200 szakcikket írt.

Tiszteletbeli professzor címmel tüntette ki több egyetem: a Wisconsin-Milwaukee Egyetem 1975-ben, a Münchener Műszaki Egyetem 1976-ban, a Liège-i Egyetem 1980-ban és a Northwestern Egyetem (USA) 1982-ben.

Kiemelkedő tudományos munkásságát Magyarország 1953-ban Kossuth-díjjal, az Egyesült Államok az Országos Tudományos Alapítvány „Külföldi Tudós” tagságával, Franciaország a Vermeil-éremmel (Párizs, 1973.), Ausztriában a Bécsi Műszaki Egyetem Prechtl lovag-éremmel ismertte el. 2002 júniusában, a 4. Nemzetközi Vízügyi Szimpóziumon dr. Mosonyinak Pérez de Cuéllar, az ENSZ volt főtitkára a „Nagydíjat” s az ezt jelképező szobrocskát adta át.

A Körös-vidék vízgazdálkodásában kiemelkedő szerepű békésszentandrási duzzasztómű felavatásának 50. évfordulóján 1992-ben dr. Mosonyit, aki a létesítmény tervezésében és építésében közreműködött, az illetékes miniszter a „Vízgazdálkodásért”-éremmel tüntette ki.

Mosonyi Emil részese és irányítója volt több jelentős vízi létesítmény tervezésének, modellvizsgálatának és építésének. Ezek közé tartozik Magyarországon a tiszalöki vízlépcső, Németországban a Feketeerdő

szivattyús energiatározói, a Kehl-i árvízvédelmi bukó a Rajnán, a Majna–Duna csatorna hajószilipjei, Argentínában és Paraguayban a Parana folyó Yacyreta többcélú vízerő-hasznosítása.

Mosonyi Emil hozzájárulását a mérnök-képzéshez világszerte elismerték, amint ezt számtalan vendégelőadói és professzori meghívása jelzi az USA, Hollandia, Norvégia, Pakisztán és Új-Zéland egyetemére. Az Aucklandi Egyetem (Új-Zéland) 1993-ban Mosonyi-díjat alapított, amelyet a „fenntartható vízerő” tárgykörben a legjobb tanulmányt benyújtó hallgatónak évente ítélnék oda.

Nyugdíjba vonulása óta további elismerések érték: a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagsága, a BME Vízgépészeti Tanszékének Bánki emlékérdeme, a BME által adományozott „Dr. H. C.” cím, az MTA Vízgazdálkodás-tudományi Bizottsága tiszteletbeli elnöke, a Magyar Hidrológiai Társaság tiszteletbeli tagja. 1990-ben neki ítelték a BME Vízgépészeti Tanszékének Pattantyús-érmét és az Osztrák Vízgazdálkodási Szövetség aranyjelvényét. 1991-ben a Magyar Köztársaság elnöke a Zászlórenddel tüntette ki. 2006-ban Széchenyi-díjjal tüntették ki, amelynek pénzültalmát az egyik kórháznak, oklevelét pedig a Vízügyi Múzeumnak ajándékozta.

Kiemelkedő tudós, mérnök; szervező és gyakorlati szakemberként a vízépítés különféle területein és a vízerő-hasznosítás minden ágában (oktatás, tanulmány, tervezés, kivitelezés, felújítás, stb.) eltöltött több mint hatvan év után Mosonyi professzor érintetlenül megőrizte a vízerő iránti hatalmas lelkesedését, annak múltja, jelene és jövője felőli tisztánlátását.

Mosonyi Emil 1964-ig terjedő hazai munkásságát a következő kiterjedtebb tárgykörök jellemzik:

- a hegyvidéki víztározás hidrológiai és vízerő-hasznosítási kérdései,
- a Tisza alföldi szakaszának öntözési, hajózási, vízerő-hasznosítási kérdései,
- az ország vízkészlet-gazdálkodása és vízerő-hasznosítása: Országos Vízgazdálkodási Keretterv készítése.

Kiváló helyzetfelismerésről tanuskodik, hogy Mosonyi Emil a vízgazdálkodás távlati fejlesztési tervének, az Országos Vízgazdálkodási Kerettervnek az elkészítését tartotta az első és legfontosabb ágazati feladatnak.

(Folytatás a 10. oldalon)

Vízrajzi tájékoztató – 2009. május

Hidrometeorológiai helyzet

2009 májusában a rendelkezésre álló adatok szerint a lehullott csapadék mennyisége 67,0 mm (Holt-Tiszai gh.) és 5,9 mm (Békéssámszon csat.őr.) között alakult. A működési területünk déli részén volt a leghevesebb a csapadéktevékenység. A területi átlagérték 23,4 mm volt, amely 35,6 mm-rel (60 %-kal) kevesebb a május havi sokéves átlagnál.

A május havi hőmérséklet 3 °C és 32 °C között alakult, a területi átlagérték 17,7 °C volt, ami 1,3 fokkal magasabb a május havi sokéves átlagértékeknél. A max. napi hőmérsékletek szinte egész hónapban meghaladták a sokéves átlagot, helyenként 5-10 fokkal is, a hónap végére azonban hirtelen lehülés következett be, amikor 10-12 fokkal csökkentek a napi max. és min. hőmérsékletek. A napos órák száma is kiemelkedően magas volt, az eltérés + 34 napos óra az átlagos májusi értékekhez viszonyítva.

Folyók vízjárása

Folyószakaszainkat az áprilisi tetőzést követően gyors apadás kísérte, árhullám május folyamán már nem érkezett folyószakaszainkra, a vízállás a kisvízi mederben maradt egészen a hónap végéig, kivéve a Hármasköröst, amely duzzasztott állapotban volt.

Talajvízállás

A talajvíztükör az Alföld területén jellemzően a 200-500 cm közötti, terep alatti mélységtartományban helyezkedett el.

Dr. Mosonyi Emil
Budapest, 1910. november 10-
–Szeged, 2009. április 24.

(Folytatás a 9. oldalról)

A munka jelentőségét érzékelteti, hogy a Vízgazdálkodási Kereterv volt az első hosszútávú tervezési kísérlet. A keretervnek számottevő volt a szemléletformáló szerepe. A Mosonyi Emil irányításával kidolgozott és 1954-ben közreadott Országos Vízgazdálkodási Kereterv lényegében két célt teljesített. Egyfelől fölvezette a várható igények kielégítésének műszaki-gazdasági feltételeit, másfelől meghatározta a vízgazdálkodási tervezés fejlesztésének irányát és módozatait.

A kereterv számszerűen igazolta: „vízkészleteink távolról sem kimeríthetetlenek, a szennyvizekkel fokozottabban veszélyeztetettek, ezért a vízzel épp úgy gazdálkodni kell, mint bármely más természetes kincsel”. Figyelemre méltó és elgondolkodásra készítő, hogy az Európai Unió vízkészlet-gazdálkodási irányelvei lényegében megegyeznek a Kereterv nyomán kialakított hazai elvekkel.

Mosonyi Emil szakmai életművét egyetlen ismertetésben aligha lehet kimerítően méltatni. Legfeljebb csak felvillantani lehetett néhány fontosabbnak vélt részletet a teljesség igénye nélkül. Fejezzük be így méltatásunkat Arany János szavaival:

„Nem hal meg az, ki milliókra költi
Dús élte kincsét, ámbár napja múlt,
Hanem leráznán, ami benne földi
Egy éltető eszmévé finomul.”

Dr. Vágás István

A Tiszántúlon kisebb körzetekben, továbbá a Közép-Tisza vidék területén 150-200 cm terep alatti talajvízszintek is előfordultak.

Májusban a működési területünk csaknem egészen csökkent a tárolt talajvízkészlet. A hónap egészét tekintve csak néhány cm-es süllyedés mutatkozott.

Talajvízszint-emelkedés csak kisebb körzetekben mutatkozott: elsősorban a Tiszántúl egyes részein.

A rendelkezésre álló adatok szerint országos területi átlagban 2009 májusában a síkvidékek talajvízszintje a 2009. április havi értéknél 10-15 cm-rel alacsonyabb volt.

200 cm-t meghaladó talajvízszint-süllyedés a Duna-Tisza közén jelentkezett. A 100-200 cm közötti eltérés a Körösök vidékén mutatkozott. 50-100 cm közötti eltérés alakult ki a Duna-Tisza közén az alacsonyabb tengerszint feletti magasságú térszíneken és a Körös-Maros köze nyugati részén, a Tiszahát területén kisebb körzetben.

A viszonyítási időszaknál magasabban (50-100 cm) helyezkedett el a talajvíztükör egy-két kisebb körzetben a Maros hordalékúpon, a Körös-Maros köze északi részén.

A talajvízszint a síkvidékek területi átlagában az elmúlt hónapban az 1971–2000 közötti időszak május havi átlagértékénél 45-50 cm-rel alacsonyabban helyezkedett el.

Talajnedvesség

A talajtelítettség meghatározását szolgáló modell felülvizsgálata az OMSZ-nál folyamatban van. A rendelkezésre álló adatok egyelőre csak a 0-20 cm-es és a 20-50 cm-es mélységi régióra tekinthetők megbízhatónak, így a jelen helyzetértékelésben csak a talajrétegek nedvességviszonyait jellemezzük.

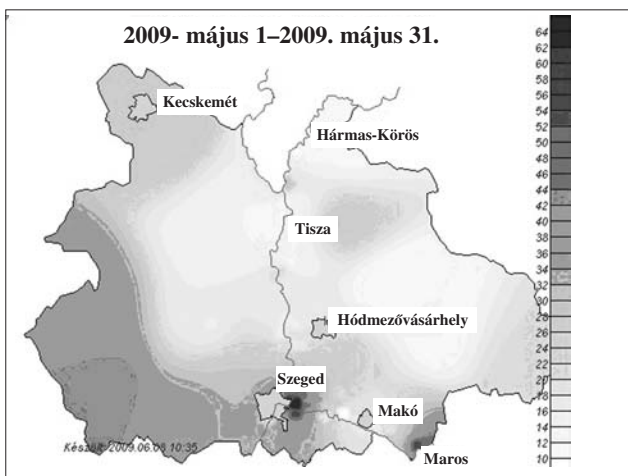
2009 májusának utolsó napján működési területünk túlnyomó részén a talaj legfelső (0-20 cm-es) rétegének nedvességtartalma az egy hónappal korábbi állapothoz képest mérsékelten növekedett. Ez – az országos területi átlagban száraz májusi időjárás ellenére – azzal magyarázható, hogy a havi csapadék jelentős része a hónap utolsó napjaiban hullott le.

A 20-50 cm-es talajréteg nedvességtartalmát az időszakos átlaghoz képest igen alacsony (25-40 % közötti) telítettségi értékek jellemezték május végén.

Belvízhelyzet

Közvetlen csapadékhatásból származó belvízelöntés a hónap folyamán nem fordult elő

Kiss Csongor

35..., 40..., retro... és takarékoság

Címmagyarázat: 35 éve rendezték meg az első Székesfehérvár–Szeged sporttalálkozót. Öt évig két alkalommal, ezt követően évente mérték össze erejüket a két igazgatóság dolgozói, így az ideai a 40. sportnap volt. Retro, mivel nemcsak emlékeztünk 1974-re és az azóta eltelt időszakra, hanem akkori tárgyakkal, fényképekkel, anekdotákkal is felidézünk a múltat. A jelenlegi gazdasági helyzetben pedig takarékos költségfelhasználással valósítottuk meg a napot. Mindent egy helyen, a szegedi Vízügyi SE Egészségmegőrző Központjában rendeztünk meg, és minden résztvevő belépődíjat fizetett!

A székesfehérvári küldöttséget a központban fogadtuk május 29-én. Kardos Sándor, az ATIKTVF igazgatójának köszöntője után a retro étlapról kiválasztott itallal bátorítottuk az ellenfelet és saját magunkat. (Retro ital- és étlap: kevert, rum, pálinka 3,30 Ft, csapolt sör 3,60 Ft, zsíros kenyér 1,10 Ft stb.) A sátorban elfogyasztott babgulyás és túros bukta után indult a délutáni kaval-kád.

Először dr. Kovács Gábor és dr. Varga Miklós emlékezett az első sporttalálkozókra, azok hangulatára, valamint az akkori körülményekre. És RAJT! Indultak a sportversenyek!

Tenisz: csapatmérkőzés, melyben egy férfi és női egyéni, valamint egy vegyespáros mérkőzést rendeztünk. A szegedi csapat tagjai – Török Olga, dr. Dobi László és Borza Tibor – szívós, kemény küzdelemben nyerték meg az első versenyszámot.

Ezt követően két újabb szegedi siker következett: a strandröplabda női és férfi csapatküzdelemben Szeged győzedelmeskedett. Máris 3 : 0 Szeged javára!

A streetball női verseny igen érdekes, változatos küzdelmet hozott. A két csapat fej-fej mellett haladt, jobb hajrával a székesfehérvári lányok győztek. A férfiak streetball versenyét Szeged

csapata nyerte, melyben pontszerző volt Kenéz Imre (Szaki – 74 évesen), aki az első sporttalálkozó óta rendszeresen részt vesz a versenyeken.

(Folytatás a 12. oldalon)

35..., 40..., retro... és takarékoság

(Folytatás a 11. oldalról) A sakkverseny igazságos döntetlennel zárult. Ügyességi sportágban – kötélhúzás, sorverseny, csócsó stb. – Székesfehérvár vitte el a győztes pontot.

Lengőteke női: 45 : 41 Szeged javára.

Lengőteke férfi: 45 : 42 Székesfehérvár javára.

Lengőteke vezetők: 48 : 44 Székesfehérvár javára.

A pókversenyt legnagyobb bánatunkra Székesfehérvár nyerte. (Pedig jól indultunk.)

Kispályás férfi labdarugó mérkőzés: 3 : 1 Székesfehérvár javára. Újdonság, hogy egészen kis pályán játszottak a 3 tagú csapatok.

Összesített eredmény: 6,5 : 5,5 – a székesfehérvári küldöttségénél van az előny. És ekkor következett a női lánbteniszmérkőzés, melyet először rendeztünk. Körömrágó, idegi csatában a szegedi lányok nyertek.

Az asztaliteniszt (amerikai forgóverseny) szintén Szeged nyerte, így az összesített eredmény: 7,5 : 6,5 Szeged javára. A kupa ismét Szegeden maradt!

Retro étel, retro ital, este retro buli, eredményhirdetés, totó kihirdetés és tánc kivilágos-virradatig. Ezt követően a részvételi jegy szerint mindenki kulturált módon hazatért családjához.

35 év, negyven sporttalálkozó... Lesz-e folytatás? Reméljük, igen, hiszen azok a fiatal résztvevők, akik jól érezték magukat, az elkövetkezendő években folytatják a hagyományt, sok jó ötletet megvalósítanak, és tovább tart a székesfehérvári és szegedi kollégák sportos versengése és barátsága.

Kurucz Gyula

VÍZPART

Az Alsó-Tisza vidéki Környezetvédelmi
és Vízügyi Igazgatóság lapja
Megjelenik negyedévente

Szerkeszti: a szerkesztő bizottság

Elnöke és felelős kiadó:

dr. Dobi László

Felelős szerkesztő: Pálffy Katalin

Szerkesztők: Nagyszöllősi Nóra,

Priváczkiné Hajdu Zsuzsanna

Szerkesztőség: H-6701 Szeged, Pf.: 390

6720 Szeged, Stefánia 4.

Tel.: 36/62/599-599; Fax: 36/62/599-555

E-mail: n.nora@atikovizig.hu

Nyomás: „NORMA” Nyomdász Kft.,
Hódmezővásárhely

F.: ATIKÖVÍZIG
6720 Szeged, Stefánia 4.
6701 Pf. 390

DÍJ HITELEZVE
SZEGED I.
Megyei Postahivatal
6701

NYOMTATVÁNY

Javul a magyar–román határfolyók vízminősége

Huszedik alkalommal ülésezett a Magyar–Román Vízügyi Bizottság

A magyar-román határfolyók vízminősége javuló tendenciát mutat és döntően jó ökológiai állapotban vannak. Többek között ezt állapították meg a Magyar–Román Vízügyi Bizottság XX. ülészakán, amelyet 2009. május 11–13. között Szegeden rendeztek, s melynek házigazdája az Alsó-Tisza vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság volt.

A magyar delegációt *Kóthay László*, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium vízügyi szakállamtitkára vezette, a román küldöttség vezetője *Dan Cărlan*, a bukaresti Környezetvédelmi Minisztérium államtitkára volt.

A háromnapos tanácskozáson a felek megállapították, hogy az elmúlt évben nem történt határon áterjedő hatással járó, rendkívüli szennyezés a határvizeken, illetve a határ által metszett folyókon. A résztvevők egyeztettek a vizek hullámte-reiben tapasztalt illegális hulladéklerakások megszüntetéséről, illetve a megelőzés lehetőségeiről, ismertették az elmúlt időszakban megvalósult ezirányú akcióikat. A témában az idén márciusban négy ország – Magyarország, Ukrajna, Románia, Szlovákia – részvételével már tárgyaltak.

Egyetértettek abban is, hogy a határon átnyúló uniós források fontos finanszírozási forrásai lehetnek a közös vízgazdálkodásnak is.

Szó esett az európai uniós forrásokhoz kapcsolódó, közös pályázati lehetőségekről és a pénzek hatékony felhasználásának fontosságáról is. Az árvízi és belvízi védekezés hatékonyságának javítása érdekében a két ország további tárgyalásokat folytat.

Nagyszöllösi Nóra felvétele

Cél a védekezést érintő szabályzat harmonizálása, illetve az abban található értelmezések összehangolása.

Az eltelt közel 90 év alatt mindig létezett valamilyen kétoldalú állam-, vagy kormányközi szerződés a vízgazdálkodási együttműködésre. A legújabb, 2004. má-

jus 17. óta hatályos egyezményt 2003. szeptember 15-én írták alá Budapesten.

Az Egyezményben foglaltak teljesítését a Magyar–Román Vízügyi Bizottság koordinálja, mely a két ország kormány-meghatalmazottainak vezetésével végzi munkáját.

KvVM Sajtóiroda

Priváczkiné Hajdu Zsuzsanna felvétele